

O praznikih, ki so povezani s knjigami

Vsako leto praznujemo nekaj praznikov, povezanih s knjigami, s književnostjo in se s tem poklonimo avtoricam in avtorjem, ki pišejo dobre pesmi, pravljice, zgodbe, romane. Zanimivo je, da so skoraj vsi ti prazniki zgoščeni v začetni del leta.

8. februar je **Prešernov dan**, slovenski kulturni praznik, zastavljen je bolj široko, posveča se vsem umetnostim. Na ta dan so podeljene tudi najpomembnejše nagrade za področje umetnosti v Sloveniji. Letos je Prešernovo nagrado za življenjsko delo prejel Feri Lainšček, tudi avtor številnih besedil za otroke in mladino, na primer pesniških zbirk *Cicibanija*, *Barvice*, *Pesmi o Mišku in Belamiški*, zbirke pravljic *Mislice*, fantastične pripovedi *Velevirkus argo* in mladinskega romana *Ajša Najša*.

21. marec je **svetovni dan poezije**, to je dan, ki ga je UNESCO namenil promociji branja in bralne kulture. Na ta dan si vsekakor podarimo pesem.

2. april je **mednarodni dan knjig za otroke**; praznujemo ga na rojstni dan Hansa Christiana Andersena, enega najbolj prepoznavnih piscev pravljic na svetu, npr. *Grdi raček*, *Cesarjeva nova oblačila*, *Svinjski pastir*, *Palčica*, *Deklica z vžigalicami*, *Mala morska deklica* in številne druge. Preko organizacije IBBY (International Board on Books for Young People), svetovnega združenja za mladinsko književnost, je vsako leto na vrsti druga država, da pripravi poslanico. Leta 2020 je bila na vrsti Slovenska sekcija IBBY, poslanico je napisal Peter Svetina, plakat je pripravil Damijan Stepančič. Vse poslanice prejšnjih let so dostopne na spletni strani slovenske sekcije, na naslovu: <https://www.ibby.si/index.php/int-ibby/ibby-2-april>. Pred tem so poslanice napisali France Bevk (1968), Ela Peroci (1970) in Boris A. Novak, plakat je prispeval Matjaž Schmidt (1997). Letošnjo poslanico je pripravila sekcija IBBY iz Združenih držav Amerike, napisala jo je pesnica Margarita Engle, plakat je ustvaril ilustrator Roger Mello.

23. april je **svetovni dan knjige in avtorskih pravic**. Na ta dan se v Sloveniji običajno začne teden knjig, ki ga po vsej državi praznujemo s festivali, knjižnimi tržnicami, predstavitev avtorjev in avtoric.

8. september je **mednarodni dan pismenosti**. Tudi ta dan je nastal pod okriljem UNESCA, želi pa opozoriti, da je pismenost pomembna na vseh področjih človekovega življenja. Biti pismen je potreba, ne privilegij.

In proti koncu leta, 31. oktobra, je na vrsti še **dan reformacije**, ko se spomnimo na Primoža Trubarja in prvo slovensko tiskano knjigo, Katekizem (1550).

Margarita Engle: *Glasba besed*

Ko beremo, zrastejo duhu peruti.
Ko pišemo, nam zapojejo prsti.

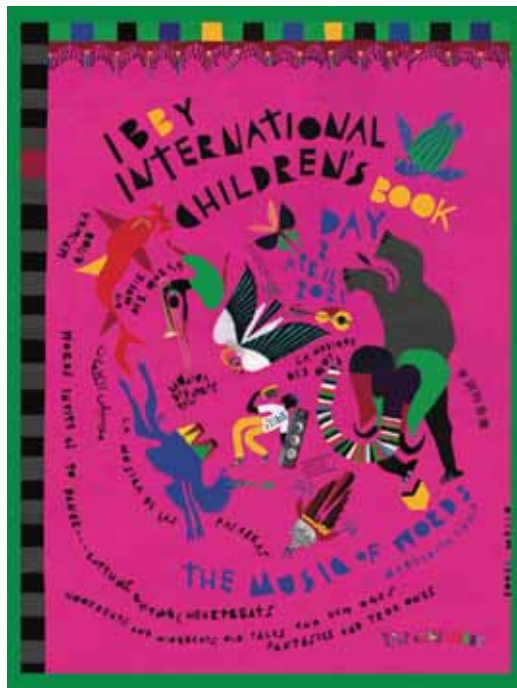
Besede so bobni in flavte na listu,
so ptič, ki se s pesmijo vzpenja, in slon, ki trobenta,
so reka, ki teče, in slap, ki teleba,
metulj, ki zakroži
visoko na nebu!

Besede nas vabijo k plesu –
ritmi in rime, utripi srca,
peket in prhut, stare in nove povesti,
take izmišljene, take resnične.

Kadar si udobno ugnezden doma
ali čez meje drviš proti novim deželam
in tujim jezikom, so zgodbe in pesmi
vse tvoje.

Kadar delimo besede drug z drugim, glasovi
postanejo glasba prihodnosti,
mir, prijateljstvo, radost:
melodija,
ki upa.

Prevedla Nada Grošelj

Vir: IBBY Slovenija